

ՀՀ Ֆինանսների նախարարություն

Հարկային և մաքսային մարմինների գանգատարկման հանձնաժողով

Ո Ր Ո Շ ՈՒ Մ 13/1

25 օգոստոսի 2014 թ.

Քննարկվեց «Դասո Պրինտ» ՍՊԸ գանգատը ՀՀ ՖՆ Արաբկիրի ՀՏ 22.07.2014 թ-ի թիվ 6100352 ստուգման ակտի դեմ:

«Դասո Պրինտ» ՍՊԸ գանգատում բերված հիմնական փաստարկները.

Առկա չէ «ՀՀ-ում ստուգումների կազմակերպման և անցկացման մասին» ՀՀ օրենքով սահմանված հսկիչ գնում անելու 3 հիմքերից որևէ մեկը, որով օրենքը թույլ է տալիս իրականացնել հսկիչ գնում, և այս դեպքում հսկիչ գնումը կրել է կամայական բնույթ:

Կամայական բնույթ կրող հսկիչ գնումը կատարվել է ընթացակարգային կոպիտ խախտումներով.

1) իրականացվել է ընդմիջման ժամին, երբ իրենից արտադրական միկրոբիզնես ներկայացնող հիմնարկում տնօրենը տեղում չէ,

2) գումարը դրվել է պատահական աշխատակցի սեղանին, այլ ոչ թե հետաքրքրվել են, թե որտեղ պետք է կատարել վճարումը,

3) պաշտոնատար անձինք ջանադրաբար շփոթության մեջ են գցել տնօրենին ՀԴՄ սարքերի կիրառման օրենսդրության թյուր մեկնաբանմամբ,

4) հսկիչ գնման օրը, ստորագրել տալով արձանագրության տակ և հսկիչ գնման հանձնարարագիրը, և արձանագրությունը տրամադրվել են հետագայում:

Արձանագրության մեջ նշված է, թե իբր հսկիչ գնումը կատարել են տնօրեն Դավիթ Պետրոսյանի մասնակցությամբ, որը չի համապատասխանում իրականությանը: Տնօրենը իրավիճակ է այն ժամանակ, երբ արդեն տեսուչները ոգևորված էին իրենց կատարած «լավ աշխատանքով» (գումարը պատահական աշխատակցի սեղանին թողնելով): Արձանագրության հետագա տեքստը հաստատում է այն փաստը, որ տնօրենը հսկիչ գնմանը ներկա չի եղել:

Ակտի նախագծում բերված է եղել սխալ օրենսդրական հիմք, որը ոչ մի կապ չունի ստուգանքի նշանակման և կատարված հսկիչ գնման հետ: Ընկերության կողմից հայտնաբերված այդ սխալը առիթ պետք է հանդիսանար, որ մեկ անգամ ևս ուսումնասիրեին, թե ինչ հիմքով կարելի էր «կատարված կանխավճարի չձևակերպման» իրավախախտումը վերաորակավորել: Ընկերությունը գտնում է, որ այստեղ ընդհանրապես իրավախախտում առկա չէ և վատագույն դեպքում «կանխավճարը» կարելի էր դիտարկել «ՀՀ դրամարկղային գործառնությունների մասին» ՀՀ օրենքի կարգավորման դաշտում:

Թիվ 6100352 ստուգման հանձնարարագիրը, ըստ էության, չի կատարվել և հանձնարարագրի ստորագրման հենց նույն օրը (հանձնարարագիրը սահմանում էր ստուգման համար 10 աշխատանքային օր) առանց ընկերություն այցելելու սրճարանում տրամադրվել է այդ հանձնարարագրով ստուգման ակտի նախագիծը:

Թիվ 6100352 ստուգման ակտը չունի օրենսդրական հիմք: Նրանում նշված «Հսկիչ-դրամարկղային մեքենաների կիրառման մասին» ՀՀ օրենքի 11-րդ հոդվածի 1-ին կետի «բ» ենթակետը վերաբերում է «հարկային մարմնում այդ վայրի հասցեով գրանցված հսկիչ-դրամարկղային մեքենայի բացակայության» համար սահմանված պատասխանատվությանը: Կազմակերպությունը չունի «հարկային մարմնի կողմից գրանցված» ՀԴՄ, և դրա «բացակայության» համար չի կարող տուգանվել:

Ինչպես հսկիչ գնման արդյունքների ամփոփման արձանագրության մեջ, այնպես էլ թիվ 6100352 ստուգման ակտում տեղ է գտել իրականությանը չհամապատասխանող իրողություն, գրված է, թե իբր տնօրենը հրաժարվել է ակտը ստանալուց, դրա համար այն ուղարկվում է փոստով:

Թիվ 6100352 ստուգման ակտին պետք է կցված լինեն և նրա անբաժան մասը կազմեն տնտեսվարողի առարկությունները և ինչ-որ երկու զեկուցագրեր, որոնք կցված չեն:

1. Հաշվի առնելով վերոգրյալն ընկերությունը խնդրում է անվավեր համարել ստուգման 6100352 ակտը:

2. Ծառայողական քննություն իրականացնել սույն գործով հսկիչ գնում և ստուգում իրականացրած անձանց օրենսդրական և մասնագիտական գիտելիքների, ինչպես նաև հարկային ծառայողի վարքագծի կանոններին տիրապետելու մակարդակների համապատասխանությունը զբաղեցրած պաշտոնների համար անհրաժեշտ մակարդակներին պարզելու նպատակով:

ՀՀ ֆինանսների նախարարության հարկային և մաքսային մարմինների գանգատարկման հանձնաժողովի եզրակացությունը.

ՀՀ ՖՆ հարկային և մաքսային մարմինների գանգատարկման հանձնաժողովը (այսուհետ նաև Հանձնաժողով), ուսումնասիրելով սույն գործին առնչվող նյութերն ու ապացույցները եկավ հետևյալ եզրակացության.

քննարկման ընթացքում նշվեց, որ համաձայն ՀՀ ՖՆ Արաբկիրի ՀՏ պետի 09.07.2014 թ-ի թիվ 6200488 հանձնարարագրի «Դասո Պրինտ» ՍՊԸ-ում (այսուհետ նաև ընկերություն) իրականացվել է հսկիչ-դրամարկղային մեքենաների շահագործման կանոնների պահպանման ուսումնասիրություն (հսկիչ գնում): Ընդ որում, 09.07.2014 թ-ի թիվ 6200488 հանձնարարագրի օրինակը հսկիչ գնման օրը՝ 10.07.2014 թ-ին, սահմանված կարգով ներկայացվել է ընկերության տնօրենին (հանձնարարագրի դարձերեսին առկա է տնօրենի նշագրումը):

Հսկիչ գնման արդյունքում, 10.07.2014 թ-ին կազմվել է հսկիչ գնումների արդյունքների վերաբերյալ թիվ 6200488 արձանագրությունը, որում մասնավորապես նշվել է.

հարկային տեսուչ Գևորգ Ղահրամանյանի կողմից «Դասո Պրինտ» ՍՊԸ-ին պատկանող ք.Երևան, Աջափնյակ, Նորաշեն թաղ., 29, 122 հասցեում գտնվող տպարանում 10.07.2014 թ-ին, ժամը 13:00-ին կատարվեց հսկիչ գնում 7000 դրամի չափով՝ այցեքարտեր տպագրելու համար, որի դիմաց վճարումը կատարվեց կանխիկ դրամով: Ընկերության աշխատակցուհի դիզայներ Հեղինե Ֆահրադյանի կողմից գումարը չմուտքագրվեց ՀԴՄ և համապատասխան գումարի ՀԴՄ կտրոն չտրամադրվեց, քանի որ հաշվառված և տեղադրված չէր ՀԴՄ:

Ուսումնասիրությամբ պարզվել է, որ ընկերության կողմից խախտվել են ՀՀ կառավարության 26.08.2004 թ-ի թիվ 1325-Ն որոշմամբ հաստատված կանոնների 19-րդ կետի պահանջները, որն առաջացնում է պատասխանատվություն «Հսկիչ-դրամարկղային մեքենաների կիրառման մասին» ՀՀ օրենքով սահմանված կարգով:

Ելնելով վերոգրյալից՝ ՀՀ ՖՆ Արաբկիրի ՀՏ պետի կողմից 15.07.2014 թ-ին հրապարակվել է թիվ 6100352 հանձնարարագիրը, որի համաձայն ընկերությունում իրականացվել է հսկիչ-դրամարկղային մեքենաների կիրառման ճշտության ստուգում: Արդյունքում 15.07.2014 թ-ին կազմվել է ՀՀ ՖՆ Արաբկիրի ՀՏ թիվ 6100352 ստուգման ակտի նախագիծը, իսկ 22.07.2014 թ-ին՝ 6100352 ստուգման ակտը:

ՀՀ ՖՆ Արաբկիրի ՀՏ 22.07.2014 թ-ի թիվ 6100352 ստուգման ակտով (այսուհետ նաև ստուգման ակտ), որով կիրառվել է «Հսկիչ-դրամարկղային մեքենաների կիրառման մասին» ՀՀ օրենքի 11-րդ հոդվածի 1-ին կետի «բ» ենթակետով սահմանված տուգանքը և գանձման է առաջադրվել 300.000 դրամ:

Հանձնաժողովը գտնում է, որ քննարկվող դեպքում հսկիչ գնումն իրականացնող պաշտոնատար անձանց կատարած համապատասխան գործողությունների արդյունքում հիմնավորվել է ընկերության կողմից ՀՀ կառավարության 26.08.2004 թ-ի թիվ 1325-Ն որոշմամբ հաստատված կանոնների 19-րդ կետի պահանջները խախտված լինելու հանգամանքը, որն իր հերթին առաջացնում է պատասխանատվություն «Հսկիչ-դրամարկղային մեքենաների կիրառման մասին» ՀՀ օրենքի 11-րդ հոդվածի 1-ին կետի «բ» ենթակետով սահմանված կարգով: Մասնավորապես, հարկային տեսուչ Գևորգ Ղահրամանյանի կողմից «Դասո Պրինտ» ՍՊԸ-ին պատկանող ք.Երևան, Աջափնյակ,

Նորաշեն թաղ., 29 122 հասցեում գտնվող տպարանում 10.07.2014 թ-ին, ժամը 13:00-ին կատարվել է հսկիչ գնում՝ պատվիրվել է տպագրել այցեքարտեր, որի դիմաց կանխիկ վճարվել է 7000 դրամ: Ընկերության աշխատակցուհի դիզայներ Հեղինե Ֆահրադյանը ստացված գումարը չի մուտքագրել ՀԴՄ և համապատասխան գումարի ՀԴՄ կտրոն չի տրամադրել, քանի որ ընկերությունում ՀԴՄ սարք հաշվառված և տեղադրված չի եղել:

Հանձնաժողովը գտնում է, որ ընկերության գանգատում բերված այն պնդումները, որ քննարկվող դեպքում հսկիչ-դրամարկղային մեքենայի կիրառումը պարտադիր չի եղել, հիմնավոր չեն, հետևյալ պատճառաբանությամբ:

«Հսկիչ-դրամարկղային մեքենաների կիրառման մասին» ՀՀ օրենքի 4-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն. «Հայաստանի Հանրապետության տարածքում անհատ ձեռնարկատերերի, նոտարների, փաստաբանական գործունեություն իրականացնողների (այսուհետ՝ անհատ ձեռնարկատեր) և կազմակերպությունների կողմից առևտրի օբյեկտների, առևտրի իրականացման վայրերում վաճառատեղերի միջոցով մանրածախ վաճառք իրականացնելիս կամ բնակչությանը ծառայություններ մատուցելիս կանխիկ դրամով կամ այլատիկ քարտերի միջոցով իրականացվող դրամական հաշվարկների բոլոր դեպքերում (ներառյալ՝ կանխավճարները) հսկիչ-դրամարկղային մեքենաների կիրառումը պարտադիր է, բացառությամբ սույն հոդվածի 2-րդ մասով նախատեսված դեպքերի»:

Քննարկվող դեպքում ծառայություններ մատուցելու դիմաց ընկերությանը վճարվել է կանխիկ գումար, հետևապես ղեկավարվելով վերոգրյալ իրավանորմի դրույթներով, իրականացված դրամական հաշվարկի դեպքում հսկիչ-դրամարկղային մեքենայի կիրառումը պարտադիր բնույթ է կրել:

Գանգատում նշված պնդման վերաբերյալ, որ առկա չէ «ՀՀ-ում ստուգումների կազմակերպման և անցկացման մասին» ՀՀ օրենքով սահմանված հսկիչ գնում կատարելու 3 հիմքերից որևէ մեկը, նվեց հետևյալը:

«ՀՀ-ում ստուգումների կազմակերպման և անցկացման մասին» ՀՀ օրենքի Հավելված 2-ի 1.3 կետի գ) ենթակետի համաձայն, հսկիչ գնում իրականացնելու համար հիմք է հանդիսանում հարկային մարմնի պաշտոնատար անձի հիմնավորված միջնորդությունը՝ հսկիչ գնում կատարելու թույլտվություն ստանալու համար:

Քննարկվող դեպքում գործում առկա է Արաբկիրի ՀՏ համապատասխան պաշտոնատար անձանց միջնորդությունը՝ հսկիչ գնում կատարելու թույլտվություն ստանալու համար, որը բավարարում է վերոգրյալ իրավանորմով սահմանված պահանջներին: Հետևապես, գանգատաբերի պնդումները հսկիչ գնումը կամայական բնույթ կրելու վերաբերյալ, հիմնավոր չեն:

Գանգատում բերված պնդման վերաբերյալ, որ հսկիչ գնումը կատարվել է ընդմիջման ժամին, երբ ընկերության տնօրենը տեղում չի եղել, նշվեց, որ ընդմիջման ժամին համապատասխան ծառայությունների մատուցումն անհնար լինելու դեպքում ընկերության աշխատակիցը, որն ընդունել է պատվերը, այդ մասին կտեղեկացներ հաճախորդին, ինչը, սակայն, տեղի չի ունեցել: Ինչ վերաբերվում է ընկերության տնօրենի մասնակցությանը, ապա «ՀՀ-ում ստուգումների կազմակերպման և անցկացման մասին» ՀՀ օրենքի Հավելված 2-ով հսկիչ գնումն պարտադիր ընկերության տնօրենի ներկայությամբ կատարելու պահանջ նախատեսված չէ:

Գումարն ընկերության պատահական աշխատակցի սեղանին դրվելու գանգատաբերի պնդումների վերաբերյալ նշվեց, որ գումարը վճարվել է ոչ թե պատահական աշխատակցին, այլ՝ ծառայությունը կատարելու պատվերն ընդունած աշխատակցին, որը հաճախորդին չի տեղեկացրել գումարն այլ տեղ վճարելու վերաբերյալ: Ընդ որում, նույնիսկ գումարն այլ տեղ վճարվելու պարագայում ընկերությունը չէր կարող համարվել ազատված ՀՀ օրենսդրությամբ նախատեսված ՀԴՄ սարք ունենալու պարտավորությունից:

Հսկիչ գնման հանձնարարագիրը և արձանագրությունն ընկերության տնօրենին հսկիչ գնում կատարելու օրը չներկայացվելու վերաբերյալ գանգատում բերված պնդումների վերաբերյալ նշվեց, որ հսկիչ գնում կատարելու օրը՝ 10.07.2014 թ-ին, հսկիչ գնման

հանձնարարագրի օրինակն ընկերության տնօրենի կողմից ստացվել է, ինչի մասին հանձնարարագրի դարձերեսին առկա է համապատասխան գրառում: Ինչ վերաբերվում է արձանագրությանը, ապա այն ներկայացվել է Հավելված 2-ով սահմանված կարգով:

Գանգատում բերված պնդումների վերաբերյալ, որ ստուգման ակտի նախագծում սխալ է նշվել օրենսդրական նորմը, նշվեց, որ ըստ էության տեղի է ունեցել վրիպակ, ինչը որևէ կերպ չի կարող հիմք հանդիսանալ ստուգման ակտը ՀՀ օրենսդրության պահանջներին համապատասխան կազմված լինելու հանգամանքը կասկածի տակ դնելու համար:

Գանգատում բերված պնդումների վերաբերյալ, որ ընկերությունը չունի հարկային մարմնի կողմից գրանցված ՀԴՄ և դրա բացակայության համար չէր կարող կիրառվել «Հսկիչ-դրամարկղային մեքենաների կիրառման մասին» ՀՀ օրենքի 11-րդ հոդվածի 1-ին կետի «բ» ենթակետի դրույթը, նշվեց, որ ստուգման ակտում արձանագրված խախտման համար պատասխանատվության կիրառման իրավական հիմքը ճիշտ է նշված: Մասնավորապես, «Հսկիչ-դրամարկղային մեքենաների կիրառման մասին» ՀՀ օրենքի 11-րդ հոդվածի 1-ին կետի «բ» ենթակետի համաձայն. «Սույն օրենքով սահմանված դեպքերում հսկիչ-դրամարկղային մեքենաների կիրառումը պարտադիր լինելու դեպքում կանխիկ դրամով կամ պլաստիկ քարտերի միջոցով դրամական գործարքներ իրականացնելու վայրում հարկային մարմնում այդ վայրի հասցեով գրանցված հսկիչ-դրամարկղային մեքենայի բացակայության համար կազմակերպությունը կամ անհատ ձեռնարկատերը տուգանվում է՝ ...

բ) երեք հարյուր հազար դրամի չափով՝ գործունեության այլ տեսակների մասով»:

Քննարկվող դեպքում կանխիկ դրամով իրականացվել է դրամական գործարք, որի ընթացքում հսկիչ-դրամարկղային մեքենայի կիրառումը պարտադիր է եղել: Հետևապես, ընկերությունը պարտավոր էր ապահովել գործարքի վայրում սահմանված կարգով գրանցված հսկիչ-դրամարկղային մեքենայի առկայությունը, հաճախորդի կողմից կանխիկ վճարված գումարը մուտքագրել ՀԴՄ և նրան տրամադրել ՀԴՄ կտրոն, ինչը, սակայն, չի իրականացվել: Արդյունքում, նշված խախտման համար կիրառվել է «Հսկիչ-դրամարկղային մեքենաների կիրառման մասին» ՀՀ օրենքի 11-րդ հոդվածի 1-ին կետի «բ» ենթակետով նախատեսված պատասխանատվության միջոցը:

Ընկերության տնօրենի կողմից ստուգման ակտի օրինակը ստանալուց հրաժարվելու մասին գանգատում բերված պնդումների վերաբերյալ նշվեց, որ ընկերության տնօրենին առաջարկվել է հանդիպել ստուգման ակտի օրինակը տրամադրելու համար, սակայն վերջինս հրաժարվել է: Արդյունքում, ստուգման ակտի օրինակը ուղարկվել է փոստային ծառայության միջոցով, ինչը սահմանված է «ՀՀ-ում ստուգումների կազմակերպման և անցկացման մասին» ՀՀ օրենքի 6-րդ հոդվածով:

Ելնելով քննարկման արդյունքներից և ղեկավարվելով «Հարկային ծառայության մասին» ՀՀ օրենքի 43.1-րդ հոդվածի և «Մաքսային ծառայության մասին» ՀՀ օրենքի 37-րդ հոդվածի պահանջներով Հանձնաժողովը

ո Ր Ո Չ Ո Ւ Մ Է՝

ՀՀ ՖՆ Արաբկիրի ՀՏ 22.07.2014 թ-ի թիվ 6100352 ստուգման ակտը թողնել անփոփոխ, իսկ «Դասո Պրինտ» ՍՊԸ գանգատը՝ մերժել:

Որոշմանը չհամաձայնվելու դեպքում տնտեսավարող սուբյեկտի ղեկավարը կամ նրան փոխարինող պաշտոնատար անձն իրավունք ունի բողոքարկել դատարան:

Հանձնաժողովի նախագահի ժ/պ՝

Ռ.ՄԱՇԱԴՅԱՆ